

Příklady k zápočtu

Úkol 1 – Maximalizace zisku

Karel Kontakt je vlastníkem benzinové čerpací stanice, která je financována výhradně jeho vlastním kapitálem (4 mil. Kč) a která mu vynáší v současné době čistý zisk 800 tis. Kč ročně. Pan Kontakt se zabývá myšlenkou rozšířit svůj podnik o automatické mycí zařízení, které by si vyžádalo investici rovněž ve výši 4 miliony Kč. Roční zisk by v tomto případě vzrostl na 1400 tis. Kč.

Pan Kontakt, který k tomu nechce použít cizího kapitálu, by v tom případě musel k rozšíření podniku přijmout jako společníka svého bratra. Ten by potřebný kapitál formou svého vkladu přinesl a o zisk by se dělili na poloviny.

Posudte, zda rozšíření podniku je z hlediska maximalizace zisku účelné, když:

- Firma Kontakt usiluje o maximalizaci zisku (EAT) nebo když
- Firma Kontakt usiluje o maximální zhodnocení vloženého kapitálu (maximalizaci rentability vlastního kapitálu (ROE)).

$$\text{rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastní kapitál}} * 100$$

Úkol 1 - Řešení

Posudte, zda rozšíření podniku je účelné, když:

- a) Firma Kontakt usiluje o maximalizaci zisku
- b) Firma Kontakt usiluje o maximální zhodnocení vloženého kapitálu.

a)

Původní zisk = 800 tis. Kč

Zisk po rozšíření = 1 400 tis. Kč

Ano, rozšířením podniku vzrostl objem zisku o 600 tis. Kč.

b)

$ROE = (\text{zisk}/\text{vlastní kapitál}) * 100$

Původní ROE = $(800\ 000/4\ 000\ 000) * 100 = 20\ %$

ROE po rozšíření = $[(1\ 400\ 000)/(4\ 000\ 000 + 4\ 000\ 000)] * 100 = 17,5\ %$

Ne, rozšířením podniku se sníží rentabilita vlastního kapitálu.

Úkol 2

4 číšníci obslouží v průměru 20 zákazníků za hodinu. Mzda číšníka (včetně zdravotního a sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem) činí 200 Kč/h. Průměrná útrata jednoho zákazníka je 250 Kč/h.

- Jak vysoká je produktivita (technická hospodárnost) obsluhy ve vztahu k zákazníkům (za hodinu)?
- Jak vysoká je hodnotově vyjádřená hospodárnost obsluhy ve vztahu k zákazníkům (za hodinu)?

$$\text{Pr oduktivita} = \frac{\text{výstupy}}{\text{vstupy}}$$

$$\text{Hodnotově vyjádřená hospodárnost} = \frac{\text{výnosy}}{\text{náklady}}$$

Úkol 2 – řešení

4 číšníci obslouží v průměru 20 zákazníků za hodinu. Mzda číšníka (včetně zdravotního a sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem) činí 200 Kč/h. Průměrná útrata jednoho zákazníka je 250 Kč/h.

a) Jak vysoká je produktivita

Produktivita = výstupy/vstupy = $20/4 = 5$ (zákazníků/číšník)

b) Jak vysoká je hodnotově vyjádřená hospodárnost obsluhy ve vztahu k zákazníkům (za hodinu)?

Hodnotově vyjádřená hospodárnost = výnosy/náklady = $(20 \cdot 250) / (4 \cdot 200) = 5000/800 = 6,25$ Kč (výnosů na korunu nákladů)

Úkol 3

Hodnotově vyjádřená hospodárnost (HVH) = výnosy/náklady
 HVH dl. majetku = celkové výnosy / odpisy
 HVH materiálu = celkové výnosy / náklady na materiál
 HVH práce = celkové výnosy / osobní náklady

Vyjděte z níže uvedených zjednodušených účetních výkazů podniku (v mil. Kč).

Rozvaha

Aktiva		Pasiva	
<i>Dlouhodobý majetek</i> 750		<i>Vlastní kapitál</i> 1081	
Pozemky 200		Základní kapitál 1000	
Hm. movité věci 100		Výsledek hosp. 81	
Stavby 450			
<i>Oběžný majetek</i> 1831		<i>Cizí kapitál</i> 1500	
Materiál 1000		Rezervy 200	
Pohledávky 330		Kr. závazky 500	
Peněžní prostředky 501		Dl. závazky 800	
Aktiva celkem 2581		Pasiva celkem 2581	

Výkaz zisků a ztrát

Tržby z prodeje výrobků a služeb	2000
<i>Spotřeba materiálu a energie</i>	1400
<i>Osobní náklady</i>	370
<i>Úprava hodnot dl. majetku</i>	50
Provozní výsledek hospodaření	180
<i>Nákladové úroky</i>	80
Finanční výsledek hospodaření	-80
VH před zdaněním	100
<i>Daň z příjmů (19 %)</i>	19
VH po zdanění	81

- Určete hodnotově vyjádřenou hospodárnost podniku.
- Určete hodnotově vyjádřenou hospodárnost jednotlivých výrobních faktorů a určete, na který výrobní faktor je firma náročná.
- Určete rentabilitu vlastního kapitálu (ROE) a rentabilitu celkového kapitálu (ROA).

ROE = EAT /vlastní kapitál

ROA= EBIT/aktiva

EAT ... čistý zisk (VH po zdanění)

EBIT ... zisk před zdaněním a placenými úroky
 (VH před zdaněním + nákladové úroky)

Úkol 3 - řešení

Celkové výnosy = 2 000

Celkové náklady = 1 900

Úprava hodnoty dl.majetku = 50

Spotřeba materiálu a energie = 1 400

Osobní náklady = 370

Vlastní kapitál= 1 081

Aktiva = 2 581

VH před zdaněním = 100

VH po zdanění = 81

Nákladové úroky = 80

a) Určete hodnotově vyjádřenou hospodárnost podniku

Hodnotově vyjádřená hospodárnost (HVH) = celkové výnosy/celkové náklady = $2000/1900=1,05$ Kč

b) Určete HVH jednotlivých výrobních faktorů a určete, na který VF je firma náročná.

- HVH dl. majetku = celkové výnosy/odpisy (úprava hod. dl.majetku) = $2000/50 = 40$ Kč
- HVH materiálu = celkové výnosy/spotřeba materiálu a energie = $2000/1400 = 1,43$ Kč
- HVH práce = celkové výnosy/osobní náklady = $2000/370 = 5,41$ Kč

Nižší hodnota HVH znamená vyšší náročnost na VF. Podnik je náročný na materiál (nejnižší hodnota HVH).

Lze vyhodnotit i podílem nákladů na VF na celkových nákladech (vyšší podíl na celkových nákladech, vyšší náročnost na VF).

- Náročnost na kapitál: odpisy(úpr.hod.dl.majetku)/celkové náklady= $50/1900=0,03$ (3%)
- Náročnost na materiál: spotř.mat.a energie/celkové náklady= $1400/1900= 0,74$ (74 %)
- Náročnost na práci: osobní náklady/celkové náklady= $370/1900=0,19$ (19%)

Podnik je náročný na materiál (nejvyšší podíl nákladů na celkových nákladech).

Úkol 3 - řešení

Celkové výnosy = 2 000

Celkové náklady = 1 900

Úprava hodnoty dl.majetku = 50

Spotřeba materiálu a energie = 1 400

Osobní náklady = 370

Vlastní kapitál = 1 081

Aktiva = 2 581

VH před zdaněním = 100

VH po zdanění = 81

Nákladové úroky = 80

c) Určete rentabilitu vlastního kapitálu (ROE) a rentabilitu celkového kapitálu (ROA).

$ROE = EAT/vlastní\ kapitál = 81/1081 = 0,075$ (7,5% zhodnocení vl. kapitálu)

$ROA = EBIT/aktiva = (100+80)/2581 = 0,07$ (7% zhodnocení celkového kapitálu)

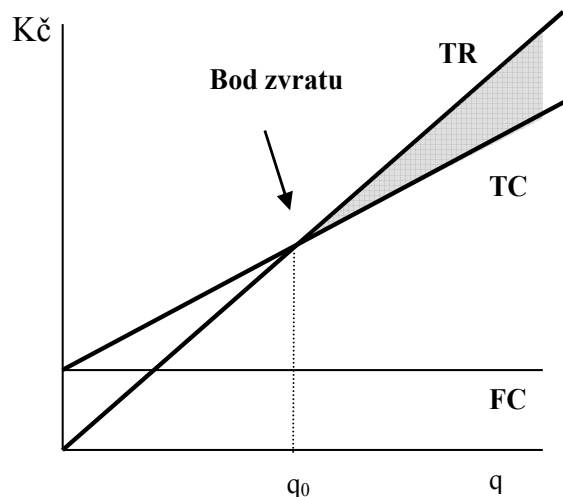
Úkol 4

Firma vyrábí ledničky. Víme, že roční nájemné výrobní haly činí 100 000 Kč. Náklady na 1 ks výrobku jsou následující: materiál 4 000Kč, mzdy 3 000 Kč, výrobní režie 1 000 Kč. Firma ledničky prodává za 12 000 Kč.

- Vypočtete, jaké množství výrobků musíte vyrobit, abyste dosáhli zisku.
- Určete příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku.
- Graficky znázorněte bod zvratu.

Bod zvratu za předpokladu lineární funkce nákladů a konstantní tržní ceny

Bod zvratu:

$$TR = TC$$

$$q = FC / (P - AVC)$$

Kde

FC... fixní náklady

P... cena produkce,

AVC...variabilní náklady na jednotku

P-AVC...příspěvek na úhradu FC a zisku

Úkol 4 – řešení

Firma vyrábí ledničky. Víme, že roční nájemné výrobní haly činí 100 000 Kč. Náklady na 1 ks výrobku jsou následující: materiál 4 000Kč, mzdy 3 000 Kč, výrobní režie 1000 Kč. Firma ledničky prodává za 12 000 Kč.

a) Vypočtete, jaké množství výrobků musíte vyrobit, abyste dosáhli zisku

Bod zvratu: $q = FC / (P - AVC)$

$FC = 100\ 000$,

$AVC = 4\ 000 + 3\ 000 + 1\ 000 = 8\ 000$,

$P = 12\ 000$

$q = 100\ 000 / (12\ 000 - 8\ 000) = 25$ ks

Firma musí vyrobit více než 25 ks ledniček.

b) Určete příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku

Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku = $(P - AVC)$

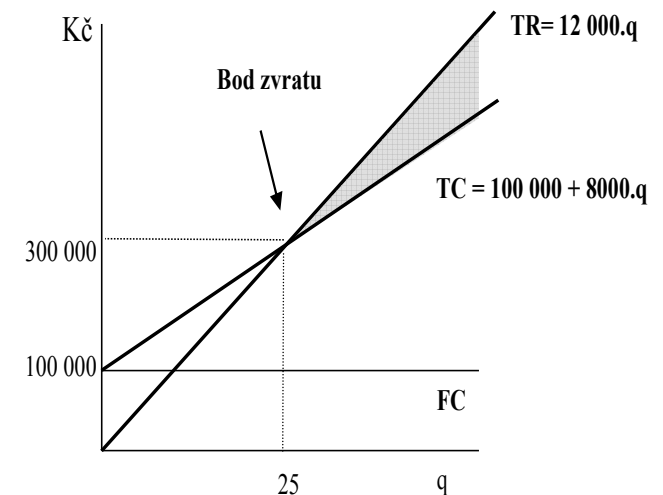
$P_u = 12\ 000 - 8\ 000 = 4\ 000$ Kč

c) Graficky znázorněte bod zvratu

$TC = FC + AVC \cdot q = 100\ 000 + 8\ 000 \cdot q$

$TR = P \cdot q = 12\ 000 \cdot q$

$$TC = 100\ 000 + 8\ 000 \cdot 25 = 300\ 000$$
$$TR = 12\ 000 \cdot 25 = 300\ 000$$

Úkol 5

Podnik působící v oblasti maloobchodu a velkoobchodu vykázal za rok 2021 následující údaje (v tis. Kč)

Pozemky	1000	Základní kapitál	2250
Stroje a zařízení	1200	Rezervy	500
Budovy	5000	Tržby za prodané zboží	45000
Krátkodobé pohledávky	5595	Osobní náklady	3500
Nákladové úroky	650	Dlouhodobé bankovní úvěry	2000
Splatná daň z příjmů 19%	?	Krátkodobé závazky z obch. styku	8000
Peníze v pokladně a na běžném účtu	1865	Odpisy	800
Výrobky na skladě	3730	Náklady na prodané zboží	36000
a) Z následujících údajů sestavte rozvahu a výkaz zisků a ztrát Spotřeba energie a služeb	3000	Nerozdělený zisk minulých období	5050
b) Zhodnoťte, zda je dodržováno zlaté pravidlo vyrovnávání rizik (pravidlo vertikální kapitálové struktury) a zlaté bilanční pravidlo. Software	2600	Výsledek hosp. běžného období	?

Zlaté pravidlo vyrovnávání rizik: poměr VK:CK (50:50) nebo (40:60).

Zlaté bilanční pravidlo: dlouhodobý majetek je nutno financovat vlastním kapitálem (resp. v širším pojetí dlouhodobým kapitálem)

Úkol 5 – řešení

Pozemky	1000	Základní kapitál	2250
Stroje a zařízení	1200	Rezervy	500
Budovy	5000	Tržby za prodané zboží	4500 0
Krátkodobé pohledávky	5595	Osobní náklady	3500
Nákladové úroky	650	Dlouhodobé bankovní úvěry	2000
Splatná daň z příjmů 19%	?	Krátkodobé závazky z obch. styku	8000
Peníze v pokladně a na běžném účtu	1865	Odpisy	800
Výrobky na skladě	3730	Náklady na prodané zboží	3600 0
Spotřeba energie a služeb	3000	Nerozdělený zisk minulých období	5050
Software	260,5	Výsledek hosp. běžného období	?
ROZVAHA (v tis.)		PASIVA	

a)

Aktiva=18650,5

Pasiva bez VH běžného období = 17800

Bilanční rovnost

VH běžného období=18650,5-17800=850,5

AKTIVA

1. Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý finanční majetek

11 190

2. Oběžná aktiva

3 730

Zásoby

5 595

Pohledávky

Krátkodobý finanční majetek

1 865

Peněžní prostředky

3. Časové rozlišení aktiv

18 650,5

1. Vlastní kapitál

Základní kapitál

Kapitálové fondy

Fondy ze zisku

Výsledek hospodaření minulých

let

Výsledek hosp. běžného období

2. Cizí zdroje

Rezervy

Závazky

Dlouhodobé závazky

Krátkodobé závazky

3. Časové rozlišení pasiv

2 250

5 050

850,5

10 500

500

2 000

8 000

18 650,5

Úkol 5 – řešení

a)

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

Provozní výnosy	45 000
Tržby za prodané zboží	45 000
Provozní náklady	43 300
Náklady na prodané zboží	36 000
Spotřeba energie a služeb	3 000
Osobní náklady	3 500
Úpravy hodnot dl. majetku (odpisy)	800
Provozní výsledek hospodaření	1 700
Finanční výnosy	0
Finanční náklady	650
Nákladové úroky	650
Finanční výsledek hospodaření	-650
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 050
Daň z příjmů	850,5
Výsledek hospodaření po zdanění	199,5

Pozemky	1000	Základní kapitál	2250
Stroje a zařízení	1200	Rezervy	500
Budovy	5000	Tržby za prodané zboží	45000
Krátkodobé pohledávky	5595	Osobní náklady	3500
Nákladové úroky	650	Dlouhodobé bankovní úvěry	2000
Splatná daň z příjmů 19%	?	Krátkodobé závazky z obch. styku	8000
Peníze v pokladně a na běžném účtu	1865	Odpisy	800
Výrobky na skladě	3730	Náklady na prodané zboží	36000
Spotřeba energie a služeb	3000	Nerozdělený zisk minulých období	5050
Schůzky	260,5	Výsledek hosp. běžného období	?

Úkol 5 – řešení

b)

Zlaté pravidlo vyrovnávání rizik:

poměr VK:CK (50:50) nebo (40:60).

$VK/pasiva = 8151/18650,5 = \mathbf{0,437}$ (44 %)

$CK/pasiva = 10500/18650,5 = \mathbf{0,563}$ (56 %)

VK:CK = 44:56 .... Firma splňuje.

Zlaté bilanční pravidlo:

dl. majetek je nutno financovat vlastním kapitálem (resp. v širším pojetí dl. kapitálem)

Dlouhodobý majetek = **7 460,5**

VK = **8 151**

$VK + dl. CK = VK + (rezervy + dlouhodobé závazky) = 8 151 + 500 + 2 000 = \mathbf{10 651}$

Dlouhodobý majetek < VK ... Firma splňuje i v nejužším pojetí.

AKTIVA	ROZVAHA (v tis.)	PASIVA	
1. Dlouhodobý majetek	7 460,5	1. Vlastní kapitál	8 151
Dl. nehmotný majetek	260,5	Základní kapitál	2 250
Dl. hmotný majetek	7 200	Kapitálové fondy	
Dl. finanční majetek		Fondy ze zisku	
2. Oběžná aktiva	11 190	VH minulých let	5 050
Zásoby	3 730	VH běžného období	850,5
Pohledávky	5 595	2. Cizí zdroje	10 500
Kr. finanční majetek		Rezervy	500
Peněžní prostředky	1 865	Závazky	
		Dl. závazky	2 000
		Kr. závazky	8 000
3. Časové rozlišení aktiv		3. Časové rozlišení pasiv	
	18 650,5		18 650,5

Zlaté pravidlo vyrovnávání rizik: poměr VK:CK (50:50) nebo (40:60).

Zlaté bilanční pravidlo: dlouhodobý majetek je nutno financovat vlastním kapitálem (resp. v širším pojetí dlouhodobým kapitálem)